

I

Meddelanden från

Riksskattenämnden

Årg. 9

Nr 3 1960

1) Angående upphävande av riksskattenämndens anvisningar dels den 8 december 1955 rörande fråga om bindande pensionsutfästelse och beräkning av det s. k. investeringskattetaket i visst fall dels ock den 11 oktober 1956 rörande fråga i visst fall om bindande pensionsutfästelse skall anses föreliggande samt om beräkning av pensions-skuld vid aktievärdering.

Sedan Kungl. Maj:t den 25 mars 1960 utfärdat förordning (nr 41) med särskilda bestämmelser om rätt till avdrag vid 1960 års taxering för avsättning till pensionsstiftelse, har riksskattenämnden den 20 maj 1960 beslutat att med verkan från och med 1960 års taxering upphäva nämndens ovan omförmälda anvisningar, intagna i nämndens meddelanden år 1956 nr 1 punkt 3 och år 1957 nr 1 punkt 7.

Riksskattenämnden har i samband därmed uttalat, att nämnden avsåge att senare

meddela anvisningar rörande beräkning av det högsta belopp, varmed med hänsyn till lagstiftningen om försäkring för allmän tilläggs pension avdrag för avsättning till pensionsstiftelse får ske.

2) Fördelning av garantibelopp för fastighet mellan säljare och köpare.
(47 § sista stycket KL).

I skrivelse till riksskattenämnden har Hakonköpmännens bokföringscentral aktiebolag, Västerås, hemställt om uttalande av nämnden huruvida — därest fastighet såldes på villkor att fastigheten skulle tillträdas å viss i köpekontraktet angiven dag och att äganderätten icke skulle övergå å köparen förrän å tillträdesdagen — det å fastigheten belöpande garantibeloppet skulle fördelas mellan säljaren och köparen med hänsyn till tillträdesdagen.

Riksskattenämnden har den 25 mars 1960 beslutat att såsom *anvisning till led-*

R I:15

ning för taxeringsmyndigheterna göra följande uttalande.

Jämlikt 47 § sista stycket kommunal-skattelagen skall, därest fastighet förvärvats eller avyttrats under beskattningsåret, garantibeloppet jämkas med hänsyn härtill. Härav följer att — vid försäljning — garantibeloppet skall fördelas mellan säljaren och köparen i förhållande till den tid av året en var av dem varit ägare till fastigheten. Frågan om vid vilken tidpunkt äganderätten till fastigheten skall anses ha övergått till köparen bör härvid bedömas efter civilrättsliga regler. Om annat icke angives i köpekontraktet, får äganderätten anses ha övergått i och med att kontraktet upprättats. Om däremot äganderättens övergång enligt köpekontraktet gjorts beroende av att visst villkor uppfylles — t. ex. att köpeskillingen erlägges — eller om i köpekontraktet tidpunkten för äganderättens övergång eljest bestämts till viss framtida dag, bör den sålunda bestämda dagen för äganderättens övergång anses avgörande för fördelningen av garantibeloppet mellan säljaren och köparen.

3) Res judicata?

I ärende angående framställning från ett aktiebolag om förhandsbesked förekom i huvudsak följande. Sedan sökandebolaget i ansökan till riksskattenämnden år 1956 hemställt om förhandsbesked huruvida en förlust å cirka 65.000 kronor, som beräknades skola framkomma om ett sökandebolaget tillhörigt dottebolag likviderades, vore avdragsgill ur skattesynpunkt, fann riksskattenämnden enligt ett den 30 januari 1957 meddelat förhandsbesked, mot vilket talan icke fullföljts, att sökandebolagets innehav av aktier i dotterbola-

get väl vore att anse såsom ett led i organisationen av sökandebolagets verksamhet, men då det icke vore möjligt att konstatera, huruvida verklig förlust skulle uppkomma för sökandebolaget å nämnda aktier, därest dotterbolaget trädde i likvidation, förklarade riksskattenämnden — även för det fall att bokföringsmässig förlust å aktierna uppkomme för sökandebolaget i anledning av nämnda likvidation — att sökandebolaget icke kunde erhålla avdrag för förlust å ifrågakvarande aktier.

I en år 1958 till riksskattenämnden inkommen förnyad ansökan anhöll sökandebolaget — sedan dotterbolaget trätt i likvidation — om förhandsbesked, huruvida den genom likvidationen numera fastställda bokföringsmässiga förlusten, 71.739 kronor 67 öre, vore avdragsgill vid beskattningen, i vart fall i den utsträckning förlusten enligt sökandebolagets mening vore konstaterad såsom prisfallsförlust eller till ett belopp av 56.989 kronor 49 öre.

Den 23 maj 1959 meddelade riksskattenämnden följande beslut i anledning av den senare ansökningen: Riksskattenämnden, som den 30 januari 1957 efter framställning av sökandebolaget meddelat förhandsbesked i förevarande fråga, finner icke sådana ändrade förhållanden hava inträtt, att nytt förhandsbesked kan meddelas i anledning av sökandebolagets nu till prövning föreliggande ansökan.

Häröver anförde sökandebolaget besvär hos Regeringsrätten.

I utslag den 11 januari 1960 lämnade Regeringsrätten besvären utan bifall.

4) Skall skattskyldig, som redovisar inkomst av rörelse med brutet räkenskapsår, redovisa inkomst av annan fastighet och av kapital på samma sätt?

I ärende angående framställning om förhandsbesked förekom bland annat följande. Sökanden, som drev privatpraktik såsom tandläkare, redovisade sin inkomst därav på deklarationsbilaga, som användes i fråga om rörelse, för vilken räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto ej ägt rum. Sökanden hade därjämte inkomst av annan fastighet och av kapital. Sökanden avsåg att övergå från att redovisa rörelseinkomsten för kalenderår till att redovisa för räkenskapsår omfattande tiden den 1 juli—den 30 juni. Övergången skulle ske år 1959 så att vid 1960 års taxering redovisning skulle ske för tiden den 1 januari—den 30 juni 1959.

Sökanden anhöll om förhandsbesked huruvida hinder mötte för sökanden att vid 1960 års taxering redovisa rörelseinkomsten för tiden den 1 januari—den 30 juni 1959 och i fortsättningen för räkenskapsår per den 30 juni, medan andra förvärvskällor och allmänna avdrag redovisades för kalenderår. Sökanden anhöll vidare om förhandsbesked om det i förevarande sammanhang ägde någon betydelse, huruvida för rörelsen räkenskapsavslutning skedde med vinst- och förlustkonto eller icke.

Den 21 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner det förhållandet, att sökanden för den förvärvskälla, beträffande vilken inkomstredovisning sker enligt bokföringsmässiga grunder, tillämpar annat räkenskapsår än kalenderår, icke kunna föranleda att sökandens inkomst av annan fastighet eller

av kapital eller honom tillkommande allmänna avdrag skola redovisas på motsvarande sätt.

På grund härav förklarar riksskattenämnden att sökanden — även om han genomför den ifrågasatta omläggningen av räkenskapsår för tandläkarpraktiken — likväl skall redovisa övriga berörda förvärvskällor och åtnjuta allmänna avdrag för beskattningsår sammanfallande med kalenderår. Vad sålunda uttalats skall gälla oavsett om sökanden för tandläkarpraktiken har ordnad bokföring, som avslutas medelst vinst- och förlustkonto, eller icke.

5) Realisation eller löpande försäljning av kreatur? (Jfr nr 5/1959 p. 1.)

I ärenden angående framställningar om förhandsbesked förekom i huvudsak följande.

a) Sökanden arrenderade en egendom, omfattande 65 hektar åker. Nötkreatursbesättningen vid utgången av nedannämnda år samt försäljningar av nötkreatur under respektive år hade varit följande:

år	antal djur:				sålt under året s:a kr
	tjur	kor	ungnöt	s:a	
1953	—	14	20	34	3.959
1954	1	14	20	35	7.532
1955	—	15	20	35	10.044
1956	—	15	20	35	11.735
1957	—	16	18	34	7.719
1958	3	18	24	45	10.746

Inköp av nötkreatur hade icke förekommit under nyssnämnda år. Sökanden hade nu för avsikt att övergå till svin- och göddjursproduktion och hade erhållit jordägarens tillstånd till en dylik driftomläggning under förutsättning att han å

R I: 17

egendomen hölle minst 50—60 svin eller 15—20 ungdjur. Sökanden ämnade därför under år 1960 med början i januari månad avyttra samtliga mjölkkor, till mjölkdjursbesättningen i och för rekrytering av korna hörande kvigor, vid ansöknings-tillfället 21 till antalet, ävensom under år 1960 tillkommande kvigkalvar. Driftomläggningen skulle även taga sig uttryck i omändring av stallen med kättrar för svinen och anordningar för lösdrift av göddjuren, slopande av vallar å egendomen samt odling av direkt säljbara grödor. Sökanden anhöll om förhandsbesked huruvida ifrågakomna kreatursförsäljning vore att anse såsom realisation eller löpande försäljning.

Den 16 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden förklarar att, om sökanden i samband med en stadigvarande omläggning av jordbruksdriften från mjölkproduktion till svin- och göd-

djursuppfödning — vilken omläggning tager sig uttryck i inredning av ladugården för svin och göddjur, odling av direkt säljbara grödor i stället för vallar samt andra dylika faktiska åtgärder — på sätt i ansöknings angives avyttrar samtliga mjölkkor, kvigor och kvigkalvar, avyttringen är att anse såsom sådan realisation, därav intäkten icke skall upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet. Eftersom sökanden innehaft nötkreatursbesättningen mer än fem år, skall vid avyttringen uppkommande vinst icke heller anses såsom skattepliktig realisationsvinst.

I besvär hos regeringsrätten yrkade vederbörande taxeringsintendent att förhandsbeskedet måtte på det sätt ändras att avyttringen i vad gällde kor och dräktiga kvigor förklarades hänförlig till skattefri realisation men i övrigt till skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet.

I utslag den 6 april 1960 lämnade Regeringsrätten besvären utan bifall.

b) Sökanden brukade en jordbruksfastighet, som omfattade 20,25 hektar, därav 19 hektar åker och 1,25 hektar naturlig äng. Nötkreatursbesättningen vid ut-

gången av nedannämnda år samt försäljningar och inköp under respektive år hade varit följande:

år	antal djur:		s:a	sålt under året:		köpt under året:	
	kor	ungnöt		nötkreatur	s:a kr	nötkreatur	s:a kr
1953	9	7	16	6	5.361	—	—
1954	7	12	19	4	4.053	2	2.400
1955	8	12	20	6	4.560	1	1.000
1956	7	13	20	9	8.828	2	2.768
1957	10	11	21	—	7.022	—	3.275
1958	12	17	29	—	3.608	—	—

Sökanden hade för avsikt att upphöra med mjölkproduktionen å egendomen och därför avyttra samtliga kor, utom en ko för husbehovsmjolk, ävensom de ungdjur han innehade vid början av år

1959. För att utnyttja betet å en madlott å cirka två tunnland, som icke var odlingsbar, ämnade sökanden behålla fyra under år 1959 födda kalvar. Kalvarna skulle uppfödast till slakt och allteftersom

de blevo slaktfärdiga ersättas med nya göddjur. I samband med den tilltänkta kreatursförsäljningen ämnade sökanden inreda stallen för svinuppfödning, avyttra mjölkmaskinen å egendomen samt upplöja cirka 13 tunnland vall för andra odlingar. Sökanden, som deklarerade inkomsten av jordbruket enligt kontantprincipen, anhöll om förhandsbesked hurvida den ifrågakomma kreatursförsäljningen vore att anse såsom realisation eller löpande försäljning.

Den 8 oktober 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden förklarar att, om sökanden i samband med en stadigvarande omläggning av jordbruksdriften från mjölkproduktion till svinuppfödning och göddjursproduktion — vilken omläggning tager sig uttryck i avyttring av mjölkmaskinen å egendomen, omändring av stallen för svinuppfödning, upplöjning av cirka 13 tunnland vall för andra odlingar samt andra dylika faktiska åtgärder — avyttrar samtliga kor, utom en, ävensom de ungdjur, sökanden innehade vid början av år 1959, avyttringen skall anses såsom sådan realisation, därav intäkten icke skall upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet. Eftersom sökanden innehaft kreatursbesättningen mer än fem år skall vid avyttringen uppkommande vinst icke anses såsom skattepliktig realisationsvinst.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade vederbörande taxeringsintendent att förhandsbeskedet måtte på det sätt ändras att avyttringen i vad gällde kor och dräk-

tiga kvigor hänfördes till skattefri realisation men i övrigt bedömdes som löpande försäljning.

Regeringsrätten meddelade den 27 april 1960 följande utslag:

I målet är upplyst, att jordbruksdriften omfattat såväl mjölkproduktion som uppfödning av ungdjur för slakt. Av vad som förekommit får anses framgå, att sökanden avser att i samband med den ifrågasatta djurförsäljningen såtillvida åstadkomma en varaktig driftsomläggning, att mjölkproduktion annorledes än för husbehov ej vidare skall äga rum.

På grund härav får, om försäljningen genomföres, denna anses innefatta skattefri realisation i den mån avyttringen omfattat annat än för slaktproduktion avsedda djur.

Av handlingarna framgår, att bland de till försäljning avsedda djuren finnes fyra stutar, uppfödda för slakt. Med hänsyn till förhållandet mellan antalet kor och antalet ungdjur i övrigt kan ej med visshet antagas att fler djur än stutarna ingått i slaktdjursproduktionen.

Vid angivna förhållande prövar Kungl. Maj:t rättvist att, med ändring av överklagade beslutet, förklara förhandsbeskedet skola hava det innehåll, att — vid ett genomförande av djurförsäljningen på angivet sätt — såsom skattepliktig intäkt skall räknas vad som erhålles för de avyttrade stutarna, medan vad i övrigt influtit utgör på grund av realisation skattefri inkomst.

Två regeringsråd funno ej skäl att göra ändring i riksskattenämndens förhandsbesked.

c) Sökanden ägde och brukade en jordbruksfastighet, å vilken han drivit såväl

kreatursskötsel som spannmålsodling. Han avsåge att lägga om driften så att spann-

målsodlingen skulle ökas och ämnade i samband därmed upphöra med mjölkproduktion. Nötkreatursbesättningens sammansättning vid utgången av ettvarv av

nedannämnda år samt försäljningar och inköp under respektive år hade varit följande:

år	antal djur:				sålt under året:		köpt under året:	
	tjur	kor	ungnöt	s:a	nötkreatur	s:a kr	nötkreatur	s:a kr
1953	1	10	15	26	—	10.970	—	2.180
1954	1	10	17	28	—	8.373	1	900
1955	1	11	18	30	14	10.394	2	2.010
1956	1	12	22	35	—	12.316	—	—
1957	1	15	22	38	—	10.339	—	2.200
1958	1	16	21	38	—	15.343	1	1.030

Besättningen uppginge för närvarande till 14 kor och 28 ungdjur och sökanden avsåge att av dessa avyttra samtliga med undantag av en eller två kor för erhållande av husbehovsmjolk. Han avsåge att istället driva uppfödning av göddjur, vilken uppfödning skulle ske i sådan omfattning att regelmässigt funnes cirka 10 under uppfödning varande ungdjur. I samband med denna avyttring av kreatursbeståndet skulle av nuvarande 40 tunnland vall upplöjas 25 tunnland, vilka skulle nyttjas vid spannmålsodlingen. I samband med driftomläggningen skulle arbetsstyrkan, som nu omfattade två anställda, nedbringas till en. Större delen av stallutrymmet skulle komma att tagas i anspråk för grisavel och fordrades härför en viss ombyggnad. Sökanden, som deklarerade inkomsten av jordbruket enligt kontantprincipen, anhöll om förhandsbesked huruvida den ifrågasatta avyttringen av hela kreatursbeståndet på fastigheten — med undantag av högst två kor — vore att anse såsom realisation eller löpande försäljning.

Den 16 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden förklarar att, om sökanden i samband med en sta-

digvarande omläggning av jordbruksdriften från mjölkproduktion till göddjursuppfödning och ökad spannmålsproduktion — vilken omläggning tager sig uttryck i ombyggnad av kreatursstallet, upplöjning av större delen av vallarealen å fastigheten samt andra dylika faktiska åtgärder — avyttrar hela nötkreatursbesättningen utom två kor, avyttringen skall anses såsom sådan realisation, därav intäkten icke skall upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet. Eftersom sökanden innehåft besättningen mer än fem år, skall vid avyttringen uppkommande vinst icke heller anses såsom skattepliktig realisationsvinst.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade vederbörande taxeringsintendent att förhandsbeskedet måtte på det sätt ändras att avyttringen i vad gällde tjuren, korna utom högst två och nio dräktiga kvigor hänfördes till skattefri realisation men i övrigt bedömdes som löpande försäljning.

Regeringsrätten meddelade den 6 april 1960 följande utslag:

På grund av vad i målet blivit upplyst rörande sökandens försäljningar av nötkreatur under åren 1953—1959 samt om-

ständigheterna i övrigt måste antagas, att sökanden vid sidan av mjölkproduktion och därmed sammanhängande djurförsäljning bedrivit icke oväsentlig uppfödning av ungdjur till avsalu. Försäljningen av dylika ungdjur kan beräknas till i medeltal 6 à 7 djur årligen och det får antagas, att minst samma antal regelmässigt ingått i sökandens kreatursbesättning.

Det saknas anledning antaga annat än att sökandens kreatursbesättning vid ansökningstillfället hade en sådan sammansättning som nu angivits. Av de 28 ungdjur, som då ingingo i besättningen, måste således åtminstone 6 anses avsedda att efter uppfödning försäljas.

Enär en avyttring av sistnämnda djur, även om den sker i anslutning till realisation av mjölkdjursbesättningen eller del därav, är att anse såsom löpande försäljning,

finner Kungl. Maj:t skäligt på så sätt ändra riksskattenämndens beslut, i vad det överklagats; att Kungl. Maj:t förklarar att, därest den tilltänkta avyttringen skulle komma att omfatta flera ungdjur än 22, den intäkt som belöper på det överskjutande antalet skall anses såsom intäkt av löpande försäljning.

Ett regeringsråd fann skäl ej anfört som föranledde ändring i riksskattenämndens förhandsbesked.

d) Sökanden arrenderade en jordbruksfastighet. Nötkreatursbesättningen vid utgången av nedannämnda år samt försälj-

ningar och inköp under respektive år hade varit följande:

år	antal djur:					sålt under året:			köpt under året:	
	tjurar	oxar	kor	ungnöt	s:a	kalvar	andra	s:a kr	nötkreatur	s:a kr
1954	—	—	2	6	8	—	—	—	—	—
1955	—	—	4	10	14	2	—	439	4	750
1956	—	—	5	9	14	5	4	7.434	5	3.810
1957	—	—	7	13	20		8	8.854	8	7.085
1958	—	—	9	18	27		(ej spec.) 5	7.436	3	2.470
							(ej spec.)			

Vid tiden för ingivandet av ansökningen funnos 8 kor och 22 ungdjur, därav 4 tjurar. Av olika anledningar hade sökanden misslyckats med onormalt stort antal av mjölkorna, varför dessa fått säljas till slakt och större antal ungdjur behövts till rekrytering. I viss mån hade sökanden bedrivit ungdjursuppfödning i och för försäljning, exempelvis tjurar till slakt. På grund av bland annat bristfällig inredning i stallbyggnaden övervägde sökanden att övergå till kreaturslös drift och för-

sälja samtliga nötkreatur i början av år 1960. Eventuellt skulle sökanden försälja enbart kor och kvigor samt behålla kalvarna i och för göddjursproduktion. I samband med driftsomläggningen ämnade sökanden utöka oljeväxtodlingen och spannmålsodlingen på bekostnad av vallarna. Därest övergång skedde till göddjursuppfödning, vilken i så fall beräknades komma att omfatta omkring 10 djur årligen, skulle tjurkalvar anskaffas i den mån sådana funnes tillgängliga och i annat fall

kvigkalvar. Sökanden, som deklarerade inkomsten av jordbruket enligt kontantprincipen, anhöll om förhandsbesked huruvida nämnda kreatursförsäljning vore att anse såsom realisation eller löpande försäljning.

Den 27 januari 1960 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner, att sökanden under de senaste åren bedrivit, förutom mjölkproduktion, uppfödning av göddjur i större omfattning än som normalt är förenad med en mjölkdjursbesättning av ifrågavarande storlek. På grund härav förklarar riksskattenämnden att, om sökanden i samband med en stadigvarande omläggning av jordbruksdriften, på sätt i ansökningen anges, från mjölkproduktion och göddjursuppfödning till kreaturslös drift eller till enbart göddjursproduktion avyttrar antingen hela nötkreatursbesättningen eller samtliga kor och kvigor, avyttringen i vad den omfattar 8 kor och 12 ungdjur är att anse såsom sådan realisation, därav intäkten icke skall upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet, men i övrigt såsom löpande försäljning. Eftersom sökanden innehaft kreatursbesättningen mer än fem år, skall vid avyttringen uppkommande vinst i vad den belöper på 8 kor och 12 ungdjur icke anses såsom skattepliktig realisationsvinst.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade vederbörande taxeringsintendent att förhandsbeskedet måtte på det sätt ändras att avyttringen i vad gällde kor och dräktiga kvigor hänfördes till skattefri realisation men i övrigt bedömdes som löpande försäljning.

I utslag den 6 april 1960 lämnade Regeringsrätten besvären utan bifall.

e) Sökanden ägde och brukade sedan år 1939 en jordbruksegendom om 125 tunnland. Därjämte arrenderade han sedan år 1950 en fastighet om 95 tunnland. Fastigheterna hade sedan år 1950 drivits i sam-

bruk. Nötkreatursbesättningen vid utgången av nedannämnda år samt försäljningar och inköp under respektive år hade varit följande:

år	kor	ungnöt	s:a	antal	Köp		Försäljningar därav under året födda kalvar	
					belopp	antal	belopp	antal
1954	29	40	69	4	5.360	31	15	19.453
1955	28	38	66	0	0	31	17	19.415
1956	29	32	61	2	4.700	33	15	24.709
1957	29	44	73	6	10.830	28	10	19.452
1958	27	54	81	3	4.500	26	4	25.212
				15	25.390	149	61	108.241

Den 14 mars 1960 skulle arrendet upphöra och ägaren till fastigheten övertaga jordbruket å egendomen. Sökanden vore därför tvungen att avyttra en stor del av nötkreatursbesättningen. Stallarna å sö-

kandens egen fastighet hade plats för endast cirka 50 nötkreatur. Sökanden ämnade behålla omkring 20 mjölkdjur samt omkring 30 ungdjur, därav cirka 20 kvigor såsom rekryteringsunderlag till mjölk-

djursbesättningen och omkring 10 ungdomdjur för uppfödning till slakt, men avyttra cirka 12 mjölkkor, cirka 20 till mjölkdjursbesättningen hörande kvigor samt cirka 10 slaktdjur. Sökanden, som deklarerade inkomsten av jordbruket enligt kontantprincipen, anhöll om förhandsbesked huruvida nämnda avyttring vore att anse såsom realisation eller löpande försäljning.

Den 16 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner att, om sökanden i samband med frånträddandet av arrendet avyttrar en del av sin nötkreatursbesättning, avyttringen i vad avser högst 12 mjölkkor, 20 kvigor samt 10 slaktdjur är att anse såsom sådan realisation, därav intäkten icke skall upptagas såsom intäkt av jordbruksfastighet, men i övrigt såsom löpande försäljning. Eftersom sökanden innehaft kreatursbesättningen mer än fem år, skall vid avyttringen uppkommande vinst — i den mån enligt vad nyss angivits fråga icke är om intäkt av jordbruksfastighet — icke heller anses såsom skattepliktig realisationsvinst.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade vederbörande taxeringsintendent att förhandsbeskedet måtte på det sätt ändras att avyttringen av de tio slaktdjuren förklarades hänförlig till löpande försäljning.

Regeringsrätten meddelade den 6 april 1960 följande utslag:

Enär den tilltänkta avyttringen av 10 slaktdjur, oaktat den avses skola ske i samband med realisation av en del av mjölkdjursbesättningen, är att anse såsom löpande försäljning,

finner Kungl. Maj:t skäligt att med

ändring av riksskattenämndens beslut, i vad det överklagats, förklara, att intäkten genom avyttring av slaktdjuren skall anses såsom intäkt av löpande försäljning.

Ett regeringsråd var skiljaktigt och anförde:

Enär, såvitt av sökandens uppgifter i målet framgår, produktionen i hans jordbruk av kalvar till slakt innebär att kalvarna under normala förhållanden ej säljas eller slaktas såsom späda utan först uppfödas avsevärd tid med jordbrukets produkter,

samt vid sådant förhållande även de ifrågakomna slaktdjuren äro att anse som inventarier i jordbruket med binäringar, ty och som det skäl för försäljningen, som uppgivits, är sådant att denna bleve hänförlig till realisation,

lämnar jag besvären utan bifall.

6) Vissa beskattningsfrågor i samband med vattenavledningsföretag.

I ärende angående framställning om förhandsbesked förekom bland annat följande. Under åren 1905—1910 hade en utvidgning och fördjupning utförts av en å med vissa sidodiken så att tillfredsställande torrlägningsförhållanden erhållits för odlad jord. Jordmånen utgjordes av torvjord och den sänkning av marknivån, som efter företagets genomförande efter hand inträtt på grund av jordens brukande, hade medfört att det, trots återkommande rensningar av avloppen, ej längre vore möjligt att erhålla erforderlig torrläggning för markens ändamålsenliga brukande. För att återställa samma torrlägningsgrad, som 1905 års företag hade inneburit, måste avloppsdikena omläggas till en lägre nivå. Syneförrättning enligt vattenlagen hade avslutats i juni 1958. Företaget omfattade en areal av 230 hektar samt berörde cirka 50 brukningsen-

heter och i medeltal en tredjedel av dessas åkerareal. Kostnaderna för arbetenas utförande beräknades till 258.000 kronor. Styrelsen för vattenavledningsföretaget hade för företagets räkning upptagit lån i bank för betalning till den entreprenör, som utförde arbetena. Styrelsen avsåg vidare att under arbetets gång verkställa uttaxering hos delägarna, vilka därvid hade att inom föreskriven tid betala på envar av dem belöpande del av kostnaderna genom tillgängliga medel eller privat upplåning. Sedan företaget färdigställt, skulle slutlig uttaxering ske för att bestrida de kostnader, som icke täcktes av statsbidrag.

Delägarna i företaget anhöllo om förhandsbesked huruvida de kostnader för sökandena, som skulle uppkomma på grund av ifrågavarande vattenavledningsföretag, i sin helhet vore avdragsgilla vid sökandens taxeringar. Vidare anhöllo de om förhandsbesked huruvida av företaget föranledda utgifter för räntor och kontantlikvider inklusive annuiter på avdikningslån och liknande lån vore avdragsgilla för sökandena de år de utgivits.

Den 21 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner den i ärendet förebragta utredningen icke föranleda till annat antagande än att vattenavledningsföretaget endast innefattar åtgärder i syfte att återställa tidigare utförda anordningar för torrläggning av ifrågavarande mark.

På grund härav förklarar riksskattenämnden, att delägarna äro berättigade att jämlikt 22 § kommunalskattelagen vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet erhålla avdrag för sina kostnader i anledning av företaget.

Riksskattenämnden förklarar vidare, i

fråga om sökande vars inkomst av jordbruksfastighet icke beräknas enligt bokföringsmässiga grunder, att avdrag varom nyss är sagt må åtnjutas för det eller de beskattningsår, då sökanden med egna eller upplånade medel betalat kostnaderna till företaget. Vad åter angår sökande, vars inkomst av jordbruksfastighet beräknas enligt bokföringsmässiga grunder, förklarar riksskattenämnden, att avdrag för samma kostnader må åtnjutas för det eller de beskattningsår, då vederbörlig debiteringslängd framlagts.

Vidkommande slutligen de kostnader, som sökandena kunna åsamkas för räntor å medel, upplånade för gäldande av förenämnda kostnader, förklarar riksskattenämnden att, därest inkomsten av jordbruksfastigheten i fråga icke beräknas enligt bokföringsmässiga grunder, avdrag för räntorna må åtnjutas för det eller de beskattningsår, då räntorna betalats, och i annat fall för det eller de beskattningsår, vartill räntorna hänföra sig.

7) Gränsdragningen mellan "äkta" och "oäkta" bostadsföretag.

(Jfr nr 2/1958 p. 1).

I ärende angående framställning om förhandsbesked förekom i huvudsak följande. En bostadsförening ägde fastigheterna A och B. Föreningen, som övervägde att sälja sistnämnda fastighet, betraktades för närvarande icke såsom sådant bostadsföretag, som omförmäldes i punkt 3 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen. Ett avsevärt antal bostadslägenheter inrymdes i fastigheten A och c:a 62 procent av det för A gällande taxeringsvärdet belöpte på till medlemmar med bostadsrätt eller hyresrätt upplåtna lägenheter; vid beräkning av nämnda pro-

centtal hade hänsyn tagits till de särskilda anvisningar, som meddelats beträffande medlemmar som innehade flera lägenheter i fastigheten.

Föreningen anhöll om förhandsbesked, huruvida föreningen efter försäljning av fastigheten B komme att anses såsom sådant bostadsföretag, varom förmäldes i punkt 3 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen.

Den 21 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden förklarar att — därest sökandeföreningen efter försäljning av fastigheten B äger endast fastigheten A, inrymmande ett flertal bostadslägenheter, och därest minst 60 procent av det för sistnämnda fastighet gällande taxeringsvärdet belöper på de till medlemmar med bostadsrätt eller hyresrätt upplåtna bostadslägenheterna — föreningen skall, så länge ändring i dessa förhållanden icke sker, anses hänförlig till sådant bostadsföretag, varom sägs i punkt 3 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen.

Såsom förutsättning för detta förhandsbesked gäller, att vid beräkandet av förenämnda procenttal iakttagas de anvisningar härutinnan, som meddelats av riksskattenämnden den 9 oktober 1957 (nämndens meddelanden år 1958 nr 2 punkt 1).

8) Beskattning av skadestånd i rörelse.

I ärende angående framställning om förhandsbesked förekom i huvudsak följande. Enligt köpekontrakt i december 1952 förvärvade sökandebolaget av staden S en tomt i staden för 3.383 kronor 76

öre. I köpekontraktet stipulerades bland annat följande:

”Staden förbinder sig att i enlighet med tidigare upprättade profiler planera ifrågavarande tomt omedelbart efter det att sådan arbetslöshet uppstått i staden att staden kan utföra planeringsarbetet såsom statskommunalt beredskapsarbete, dock senast den dag bolaget visar sin bestämda avsikt att vilja helt eller delvis bebygga tomten.”

Staden önskade nu bli befriad från åtagandet att planera tomten och hade erbjudit bolaget 30.000 kronor för att bli löst från åliggandet. Tomten gränsade intill bolagets fabriksfastighet och hade anskaffats för att kunna användas i samband med utvidgning och tillbyggnad. För närvarande vore aktuellt blott att vidtaga planeringsåtgärder för en kostnad av cirka 5.000 kronor. Bolaget kunde icke för närvarande bedöma huruvida och i vad mån härutöver en planering framdeles vore nödvändig vid en framtida utvidgning av bolagets anläggningar. Någon förbindelse att utföra en fullständig planering av tomten inom viss tid kunde bolaget icke ikläda sig i samband med att staden löstes från sina åligganden enligt köpekontraktet. Ett ställningstagande till en eventuell ytterligare utbyggnad kunde möjligen dröja ett tiotal år.

Bolaget anhöll om förhandsbesked huruvida ersättningen från staden utgjorde för bolaget skattepliktig intäkt

- a) om bolaget upptog beloppet såsom intäkt eller
- b) redovisade beloppet såsom skuld i balansräkningen intill dess beloppet togs i anspråk för kommande planering av tomten.

R I:25

Den 27 januari 1960 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner att ifrågakomma ersättning, som sökandebolaget äger fritt disponera, får anses hava karaktär av ett utav bolaget i dess rörelse uppburet skadestånd på grund av underlåtet fullgörande å stadens sida av kontraktenslik förpliktelse. På grund härav förklarar riksskattenämnden att — oavsett huru ersättningen bokföres — ersättningen utgör för sökandebolaget skattepliktig intäkt.

Tre av nämndens ledamöter voro skiljaktiga.

En ledamot anförde: ”Det har icke påståtts annat än att den fastighet sökandebolaget förvärvat av staden vid tiden för förvärvet i befintligt skick haft ett värde motsvarande den avtalade köpeskillingen 3.383 kronor 76 öre. Det ifrågasatta skadeståndet å 30.000 kronor får därför anses innefatta ett bidrag från staden till sökandebolaget vilket bidrag får anses vara av skattepliktig natur. Med avseende härå instämmer jag i det slut vartill majoriteten kommit.”

Två ledamöter anförde: ”Om sökandebolaget, som fullgjort sina förpliktelser enligt köpekontraktet, från staden mottager kontant ersättning till avlösning av stadens kontraktensliga åliggande att planera den bolaget tillhöriga tomten, utgör ersättningen enligt vår mening icke skattepliktig inkomst.”

9) Fråga om avdrag för förlust vid försäljning av aktier.

I ärende angående framställning om förhandsbesked anförde ett aktiebolag följande:

”För tio år sedan utförde vi ganska betydande arbeten för ett bolag, som när våra fakturor för utförda arbeten m. m.

förelägo, saknade medel för att betala fakturorna. I detta läge träffades överenskommelse om att såsom likvid för fakturorna skulle vi mottaga ett mot fakturabeloppen svarande antal aktier med nominell notering. Under alla dessa år som förflutit sedan aktierna emottogs har icke någon utdelning skett och aktierna äro i dag enligt från länsstyrelsen inhämtade uppgifter värderade till 55 % av nominellt värde. I nu pågående revidering av vårt företags ekonomiska byggnad är det önskvärt att ifrågavarande aktier försäljas så att de icke besvära vårt företags bokföring. Aktierna kunna försäljas till 50 % av nominellt värde, d. v. s. i det närmaste till det värde som uppgives av länsstyrelsen.”

Sökandebolaget anhöll om förhandsbesked huruvida vid en eventuell försäljning av ifrågavarande aktier uppkommen förlust vore skattemässigt avdragsgill för sökandebolaget.

Den 27 januari 1960 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner, att sökandebolaget förvärvat ifrågakomma aktier såsom likvid för utförda arbeten samt att, med hänsyn härtill, uppkommande förlust för sökandebolaget vid försäljning av aktierna till i ansökningen angivet pris måste anses äga sådant samband med sökandebolagets rörelse, att förlusten utgör driftförlust i nämnda rörelse. På grund härav förklarar riksskattenämnden, att sökandebolaget äger vid sin inkomsttaxering åtnjuta avdrag för ifrågavarande förlust.

10) Fråga om tillämpning i visst fall av anvisningarna angående värdesättningen vid inkomsttaxeringen av byggnadsföretagens lager m. m. (Jfr nr 2/1959.)

I ärende angående framställning från ett aktiebolag om förhandsbesked före-

kom bland annat följande. Sökandebolaget hade av direktören A år 1959 förvärvat en fastighet i X stad för 1.900.000 kronor. Fastighetens taxeringsvärde uppgick till 1.000.000 kronor. Sökandebolaget hade som huvudsakligt ändamål att bedriva byggnadsrörelse dels å entreprenad och dels genom byggnation av egna fastigheter. Å bolagets fastigheter vore planerat nybyggnader med början hösten 1959 för cirka 6.000.000 kronor. Bolagets fastigheter hade upptagits såsom lagertillgångar i rörelsen. I balansräkningen per den 31 december 1958 redovisades sex fastigheter, vilka bokförts till de lägsta värden, som framkommo vid tillämpning av riksskattenämndens anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna angående värdesättningen vid inkomsttaxeringen av byggnadsföretagens lager m. m. Samtidigt med att fastigheten inköptes av sökandebolaget förvärvade direktören B, som jämte sin hustru numera vore ägare till 91 % av aktierna i sökandebolaget, av A dennes i fastigheten bedrivna hotell- och restaurangrörelse. Förvärvet av nämnda rörelse utgjorde en förutsättning för sökandebolagets förvärv av hotellfastigheten. B företrädde därvid ett under bildning varande aktiebolag, i vilket B och hans hustru tecknat samtliga aktier. Köpeskillingen för rörelsen uppginge till 600.000 kronor, varav 200.000 kronor belöpte på en sommarrestaurangbyggnad, 321.590 kronor på hotell- och restauranginventarier samt 78.410 kronor på i säljarens räkenskaper bokförd goodwill, förvärvad av säljaren före den 1 januari 1952. Sökandebolaget hade förvärvat hotellfastigheten i avsikt att modernisera densamma. Kostnaderna härför hade uppskattats till cirka 700.000 kronor, men det vore högst troligt att detta belopp skulle

komma att betydligt överskridas. Sökandebolaget betraktade dessa arbeten som ett värdefullt reservobjekt för den händelse övrig byggnadsverksamhet icke behövde taga all bolagets personal i anspråk. Betydande omändrings- och reparationsarbeten hade redan igångsatts. Det vore B:s mening, att till en början låta hotellbolaget under B:s ledning driva hotell- och restaurangrörelsen. Sedan fastigheten moderniserats och hotellrörelsen därigenom gjorts mera begärlig för en eventuell spekulant, avsåg B att sälja aktierna i hotellbolaget till någon intresserad fackman, varvid givetvis vinstsyftet spelade roll. Hotellfastigheten skulle komma att såsom annan sökandebolagets lagertillgång behållas av bolaget samt uthyras till hotell- och restaurangbolaget, varvid god förräntning av det i fastigheten nedlagda kapitalet kunde emotses. Med hänsyn till det stora belopp, varmed anskaffningsvärdet för hotellfastigheten översteg taxeringsvärdet, vore sökandebolaget tveksamt huruvida avskrivning å ifrågavarande fastighet finge ske enligt riksskattenämndens anvisningar.

Sökandebolaget anhöll om förhandsbesked beträffande den avskrivningsrätt som kunde medgivas vid bolagets inkomsttaxering.

Den 18 februari 1960 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner att ifrågavarande fastighet, såvitt av utredningen i ärendet framgår, är att anse som omsättningstillgång i sökandebolagets rörelse. Med hänsyn till den exceptionellt stora skillnaden, såväl procentuellt som beloppsmässigt, mellan köpeskillingen för fastigheten och dess taxeringsvärde, finner riksskattenämnden emellertid, att vid bolagets inkomsttaxering avdrag för ned-

skrivning av fastighetens värde icke må ske enligt riksskattenämndens generella, den 30 januari 1959 meddelade anvisningar angående värdesättningen vid inkomsttaxeringen av byggnadsföretagens lager m. m. Vid angivna förhållande är frågan om avdrag för nedskrivning av fastighetens värde helt att bedöma enligt punkt 1 av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen. Enligt nämnda anvisningar skall värdet upptagas till vad som med hänsyn till risk för förlust, prisfall m. m. framstår såsom skäligt.

Vad i ärendet förekommit utesluter emellertid icke att ersättning för goodwill i den av huvudaktieägaren i sökandebolaget, direktören B, samtidigt inköpta hotell- och restaurangrörelsen ingår i köpeskillingen för fastigheten. Något minsta belopp, varmed goodwill sålunda får anses ingå i köpeskillingen för fastigheten, kan emellertid icke angivas med ledning allenast av den nu föreliggande utredningen.

På grund av det anförda förklarar riksskattenämnden *dels* att avdrag för nedskrivning av värdet av sökandebolagets ifrågavarande fastighet icke må åtnjutas enligt de regler, som upptagas i nämndens den 30 januari 1959 meddelade anvisningar angående värdesättningen vid inkomsttaxeringen av byggnadsföretagens lager m. m., *dels ock* att, om i samband med bolagets taxering klarlägges — genom sakkunnigvärdering av fastigheten eller på annat tillförlitligt sätt — att köpeskillingen för fastigheten till visst belopp måste antagas rätteligen avse ersättning för goodwill i hotell- och restaurangrörelsen, sökandebolaget icke må åtnjuta avdrag för nedskrivning av fastigheten i den mån nedskrivningen avser den

del av köpeskillingen för fastigheten, som enligt vad ovan sagts må finnas rätteligen avse ersättning för goodwill.

11) Skattekonsekvenser vid försäljning i visst fall av kraftverksfastighet till kraftverksbolagets aktieägare.

I ärende angående framställning från ett aktiebolag och två delägare i bolaget om förhandsbesked anfördes i huvudsak följande. Under åren 1920 och 1921 hade sökandebolaget vid ett vattendrag å fastigheten A byggt ett kraftverk, benämnt X kraftstation. Åren 1926 och 1927 hade bolaget vid samma vattendrag byggt ett kraftverk, benämnt Y kraftstation och beläget å fastigheten B. Fastigheten B hade förvärvats år 1917 och fastigheten A år 1918. Aktierna i bolaget ägdes av 14 personer, varvid cirka 85 % av aktierna innehades av 4 aktieägare. För Y kraftstation uppgingo byggnads- och anläggningskostnaderna till 91.000 kronor samt kostnaderna för maskinutrustning till 39.000 kronor, medan motsvarande kostnader för X kraftstation utgjort 80.000 kronor respektive 69.700 kronor. Inköpspriset för strömfallsfastigheterna kunde ej angivas, då dessa förvärvats tillsammans med andra fastigheter. Taxeringsvärdena uppgingo till 149.400 kronor för fastigheten A och 181.200 kronor för fastigheten B. I byggnadsvärdena för fastigheterna ingingo särskilda maskinvärden med 52.200 kronor respektive 33.800 kronor. Sökandebolaget avsåg att till aktieägarna försälja fastigheterna A och B med den rätt till vattenkraftens tillgodogörande, som vore förenad med dessa fastigheter, för 330.600 kronor, utgörande summan av de för fastigheterna gällande taxeringsvärdena.

Sökandena anhöllo om förhandsbesked huruvida skattepliktig intäkt uppkomme för aktieägare eller för bolaget vid den ifrågasatta överlåtelsen av fastigheterna.

Den 16 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner att försäljning av fastigheterna A och B till aktieägarna i sökandebolaget till gällande taxeringsvärden icke innebär, att förtäckt utdelning å aktier i sökandebolaget därigenom skett eller att eljest skattepliktig intäkt uppkommer för aktieägarna. Vidare finner riksskattenämnden att den del av köpeskillingen för fastigheterna i fråga, som belöper på de i byggnadsvärderna ingående särskilda maskinvärderna, jämlikt punkt 1, andra stycket, av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen utgör intäkt av rörelse för sökandebolaget men att i övrigt — med hänsyn till den tid varunder fastigheterna varit i bolagets ägo — skattepliktig intäkt ej uppkommer för bolaget vid försäljning av fastigheterna.

På grund härav förklarar riksskattenämnden att genom överlåtelse av fastigheterna till angivna priser aktieägarna icke skola anses hava åtnjutit skattepliktig intäkt men att för sökandebolaget uppkommer skattepliktig intäkt av rörelse med de belopp, varmed i taxerade byggnadsvärderna ingå särskilda maskinvärderna.

12) Tvångsförsäljning av aktier?

I ärende angående framställning om förhandsbesked förekom i huvudsak följande: Sökanden hade år 1956 till en kurs av 140 kronor per aktie förvärvat ett antal aktier i aktiebolaget A. Genom skrivelse i juli 1959 till aktieägarna i aktiebolaget A hade aktiebolaget B erbjudit

sig att för ett pris av 300 kronor per aktie inköpa samtliga aktier i aktiebolaget A. Aktiebolaget B hade vid denna tidpunkt ägt cirka 34 procent av aktierna i aktiebolaget A och därigenom varit den störste aktieägaren i bolaget. Erbjudandet hade gällt till den 15 september 1959. Ehuru sökanden funnit det erbjudna priset i och för sig tillfredsställande hade han icke velat acceptera erbjudandet då han icke velat sälja aktierna under sådana omständigheter, att uppkommen realisationsvinst bleve inkomstbeskattad. Därefter hade sökanden mottagit en den 22 september 1959 dagtecknad skrivelse från styrelsen för aktiebolaget A, enligt vilken aktiebolaget B till styrelsen för aktiebolaget A meddelat, att nämnda erbjudande accepterats i sådan omfattning att aktiebolaget B komme att bliva ägare av mer än 90 procent av aktierna i aktiebolaget A, att aktiebolaget B på grund därav beslutat begagna sin rätt att jämlikt 174 § 2 mom. aktiebolagslagen inlösa återstående aktier samt att, innan denna rätt begagnades, tidsfristen för övertagande av aktierna i aktiebolaget A för ett pris av 300 kronor per aktie förlängts till den 31 oktober 1959.

Sökanden övervägde att acceptera sistnämnda erbjudande under förutsättning av att uppkommande vinst förklarades utgöra icke skattepliktig inkomst och anhöll om förhandsbesked av innehåll, att vinst vid försäljning under angivna omständigheter icke utgjorde skattepliktig realisationsvinst.

Den 29 oktober 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden finner att, om sökanden till aktiebolaget B — med anledning av nämnda bolags erbjudande i september 1959 att för ett pris av 300

kronor per aktie senast den 31 oktober 1959 inköpa samtliga aktier i aktiebolaget A — försäljer honom tillhöriga, år 1956 genom köp förvärvade aktier i aktiebolaget A, avyttringen är att anse som sådan tvångsförsäljning, varom förmåles i 35 § 4 mom. kommunalskattelagen.

På grund härav och då det icke skäligen kan antagas, att avyttringen skulle äga rum även om tvång icke föreläge, förklarar riksskattenämnden att vinst, som uppkommer för sökanden vid avyttringen, icke utgör för honom skattepliktig realisationsvinst.

13) Beräkning av tillskjutet belopp vid taxering till utskiftningsskatt.

I ärende angående framställning från ett aktiebolag om förhandsbesked förekom i huvudsak följande. I bolagets balansräkning per den 31 december 1958 hade såsom tillgång upptagits en byggnad till ett värde av 49.713 kronor 36 öre.

Byggnaden, som förvärvats år 1944 och vore en anläggningstillgång, hade nedbrunnit i slutet av år 1958. Brandskadeersättning hade i början av år 1959 erhållits med 150.000 kronor, vilket belopp skulle fonderas.

Bolaget anhöll om förhandsbeked huruvida — därest ett belopp av 100.000 kronor av brandskadeersättningen användes till att öka bolagets aktiekapital — samma belopp skulle bli föremål för utskiftningsskatt vid en eventuell nedsättning av aktiekapitalet.

Den 21 december 1959 meddelade riksskattenämnden följande förhandsbesked i ärendet: Riksskattenämnden förklarar att — därest ifrågavarande försäkringsersättning helt eller delvis tages i anspråk för ökning av sökandebolagets aktiekapital — nämnda förhållande icke skall medföra att ett belopp, motsvarande vad som sålunda tillförts aktiekapitalet, skall anses såsom tillskjutet belopp enligt förordningen den 27 juni 1927 om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar.

(Stockholm den 15 juni 1960.)